

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота

з корейської філології на тему:

**ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДНОСТІ КОРЕЙСЬКОЇ НЕНОРМАТИВНОЇ
ЛЕКСИКИ: СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Студентки групи Кор24-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Корейська мова і література
та переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологя

Спеціалізації 035.066 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – корейська

Самойлової Олександри Олександрівни

Науковий керівник: Євенко Дар'я
Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ПЕРЕКЛАДНІСТЬ І НЕПЕРЕКЛАДНІСТЬ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	6
1.1 ПЕРЕКЛАДНІСТЬ І НЕПЕРЕКЛАДНІСТЬ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ	6
1.2 ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ	9
1.3 СЕМАНТИЧНА СПЕЦИФІКА НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	14
1.3.1 Семантична специфіка української ненормативної лексики.....	15
1.3.2 Семантична специфіка корейської ненормативної лексики.....	20
Висновки до Розділу 1	23
РОЗДІЛ 2	26
СЕМАНТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ КОРЕЙСЬКОЇ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ	26
2.1 ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ КОРЕЙСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-КАФЕ	26
2.2 МЕТОДИ СЕМАНТИЧНОЇ АДАПТАЦІЇ КОРЕЙСЬКОЇ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	34
Висновки до Розділу 2	37
ВИСНОВКИ.....	39
АНОТАЦІЯ.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	45

ВСТУП

Переклад – одна з небагатьох речей, що пронизує абсолютно усі сфери нашого життя, й ми стикаємося з ним кожного дня: дивимося перекладені фільми та серіали, читаємо перекладені книжки, купуємо іноземні товари, звісно, з перекладеним на нашу мову маркуванням, спілкуємося з іноземцями використовуючи перекладач тощо. Й це все змушує нас думати, що перекладу піддається будь-який текст, що перекладеним може бути абсолютно все. Та чи це справді так?

Існує багато лексичних категорій, що формувалися під сильним впливом певних унікальних для кожного окремого народу факторів, у результаті чого вони здобули специфічні характеристики, переклад яких може викликати неабиякі труднощі. Й чи не найвиразніше це виражається у ненормативній лексиці, яку сміливо можна назвати найуживанішою лексичною категорією. Проте, незважаючи на таку розповсюдженість, у наукових колах про неї мова заходить далеко нечасто, й причиною цього є певна «табуїзованість» цієї теми. Ненормативна лексика сприймається як щось «брудне» й не варте дослідження, що на нашу думку є абсолютно несправедливим.

Як наслідок такого наукового «ігнорування» цього лексичного прошарку, при натраплянні на його представників при перекладі, підбір вдалих еквівалентів є далеко не легкою задачею, особливо беручи до уваги семантичні розбіжності мов, представлених в нашому дослідженні – корейської та української.

Саме цим вмотивоване наше дослідження – прагненням показати, що ненормативна лексика є надзвичайно цікавим та гідним для вивчення лексичним прошарком.

Актуальність дослідження зумовлена наступними факторами:

- Відсутністю вичерпного опису розбіжностей у семантиці корейського та українського ненормативних лексичних прошарків.
- Неокресленістю проблем, що виникають при перекладі ненормативного лексичного прошарку корейської мови на українську мову, та шляхів семантичної адаптації цих лексем. Хоча дослідження саме перекладу ненормативної лексики наявні у певній кількості як серед зарубіжних науковців, до прикладу, дослідження

Дети Марії Шрі Дарти (2020) чи Франціско Хав'єра Діаз-Переза (2020), так й серед українських, до прикладу, дослідження Давиденко (2015), досліджень перекладу саме корейських ненормативних слів українською мовою нами виявлено не було.

Мета нашого дослідження полягає у з'ясуванні специфічних особливостей, притаманних корейській та українській ненормативній лексиці, та у дослідженні методів їх адаптації. Для досягнення цієї мети нам потрібно розв'язати наступні **завдання**:

1. Окреслити загальну проблематику перекладу з корейської мови на українську.
2. Дослідити семантичні особливості, притаманні корейській та українській ненормативній лексиці.
3. Визначити специфічні проблеми, що виникають при перекладі корейської ненормативної лексики на українську мову.
4. Визначити які методи семантичної адаптації застосовуються перекладачами при перекладі корейських ненормативних лексичних одиниць на українську мову.

Об'єктом нашого дослідження є корейська ненормативна лексика та українська ненормативна лексика як частини загального лексичного складу корейської та української мов відповідно.

Предметом нашого дослідження є семантика корейської та української ненормативної лексики, шляхи семантичної адаптації корейської ненормативної лексики при перекладі на українську мову.

Матеріалом нашого дослідження є статистичні дані, зібрані шляхом аналізу використання корейської ненормативної лексики корейцями на платформі Naver Café (네이버 카페) та переклад окремих ненормативних лексичних одиниць корейської мови у фільмі «Паразити» (2019).

У процесі нашого дослідження були використані наступні **методи** наукового дослідження:

- Метод статистичного аналізу задля виокремлення конкретних ненормативних лексичних одиниць, що використовуються корейцями у повсякденному мовленні.
- Метод семантичного аналізу задля з'ясування лексико-семантичних полів, які охоплюють корейський та український ненормативні лексичні прошарки.
- Метод підбору відповідників задля з'ясування наявності чи відсутності прямих еквівалентів корейських ненормативних лексем в українській мові.
- Метод семантичної адаптації задля гармонійного передання значень корейських ненормативних лексем при перекладі українською мовою та з'ясування можливості чи неможливості використання прямих українських еквівалентів корейських ненормативних лексем при перекладі.

Наукова новизна нашої роботи пов'язана з відсутністю досліджень на тему перекладності корейської ненормативної лексики в українській корезнавчій спільноті й полягає в, з одного боку, окресленні загальних проблем при перекладі корейської ненормативної лексики українською мовою та шляхів їх подолання й, з іншого, створенні підґрунтя для подальших досліджень цієї теми.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання одержаних нами статистичних даних та даних про шляхи адаптації корейської ненормативної лексики при перекладі на українську мову у подальших дослідженнях корейської ненормативної лексики та її перекладу українською мовою.

Наша робота має наступну **структуру**: вступ, два розділи, п'ять підрозділів, два пункти, висновки до розділів, загальні висновки, анотація, список використаних джерел, додатки. Транскрипція корейських слів подана за системою нової латинізації корейської мови.

РОЗДІЛ 1.

ПЕРЕКЛАДНІСТЬ І НЕПЕРЕКЛАДНІСТЬ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

«Мистецтву перекладу завжди доведеться миритися з реальністю неперекладності з однієї мови на іншу» (Schulte & Biguenet, 1992, с. 11)

Хоча для пересічних людей переклад може здаватися легкою справою, насправді навіть при перекладі елементарних текстів перекладачі можуть стикатися з проблемами, вирішення яких потребує неабияких зусиль, й чи не найскладнішою з них є неперекладність. Тож, розгляньмо це явище та ставлення до нього у наукових колах детальніше.

1.1 Перекладність і неперекладність як лінгвістичне явище

Переклад завжди був невід'ємною частиною людської цивілізації й слугував помічником у комунікації та передачі певних думок, ідей, вчень та наративів. Проте, коли у звичайних людей може складатися враження про, так би мовити, загальну «всеперекладність», у мовознавчих колах вже кілька століть активно ведеться дискурс про те, наскільки достовірним та можливим є переклад як такий.

Звісно не можна заперечувати, що певні тексти є більш легкими для перекладу ніж інші. Цілком природньо, що текст, який несе певну естетичну мету, більш вірогідно міститиме елементи, що ускладнять його відтворення іншою мовою, тоді як текст із суто інформативною функцією буде легше перекласти. Причиною цього є те, що використання мови з естетичною функцією є більш самосвідомим і передбачає наявність більш глибоких сенсів, ніж мова з виключно комунікативною функцією (de Pedro Rico, 1999).

Проте, якщо ми сфокусуємося на перекладі художніх текстів, то, до прикладу, німецький мовознавець Вольфрам Вілс бачив переклад «лише як спробу вирішити нездійсненне завдання» й стверджував, що «кожен перекладач неодмінно натрапить на один з двох каменів спотикання: надто близьке наслідування оригіналу ціною смаку та мови своєї нації, або надто близьке наслідування характеристик своєї мови

ціною оригіналу». Що ж до знаходження певної «середньої ланки» між цими двома точками, Вілсс вважав, що це «не лише складно, але й абсолютно неможливо» (Wilss, 1982, с. 35).

Такі думки є цілком зрозумілими, адже сама причина виникнення перекладу як явища – відмінність мов, й ступінь цієї відмінності різниться – більш споріднені мови природньо матимуть більше спільних аспектів, проте «ідентичних» мов, що співпадали б у всіх своїх аспектах, не існує.

Й навіть якщо певну інформацію, що міститься у тексті-оригіналі, цілком легко можна пояснити, «переклад пов'язаний з питаннями, які виходять за межі пояснення вихідного тексту іноземною мовою. Якщо переклад має на меті забезпечити досвід читання, який можна порівняти з вихідним текстом, можна стверджувати, що пояснення не виправдають очікувань читачів цільового тексту» (de Pedro Rico, 1999).

Саме з цієї причини кілька століть тому постала проблема «перекладності», яка й досі викликає суперечки в мовознавчих колах.

Саме поняття «перекладність» визначається як «можливість певного сенсу бути переданим з однієї мови до іншої без фундаментальної зміни» (Alhaj, 2020, Rym, & Turk, 2001). Коли ж «неможливо вбудувати функціонально релевантні риси ситуації в контекстуальний текст мови, на яку перекладають», виникає так звана «неперекладність» (Catford, 1965). Й саме існування цієї «неперекладності» як явища викликає дискусії.

Згідно з де Педро Рікоєм (1999), існує два основні підходи до перекладності: юніверсалістська та монадістська. Прибічники першого стверджують, що перекладність забезпечується наявністю лінгвістичних універсалій. До прикладу, Юджин Ніда та Чарльз Табер у своїй книзі «Теорія та практика перекладу» (1969) заявили, що «будь-що, що може бути сказано однією мовою, може бути сказано й іншою, якщо форма (тексту) не є істотним елементом повідомлення».

Прибічники другого підходу притримуються думки про те, що кожна лінгвістична спільнота інтерпретує реальність по-своєму, що ставить під загрозу

перекладність. Палким прибічником цього підходу був вже згаданий нами Вольфрам Вілсс.

Проте далеко не всі науковці притримуються одного з цих двох підходів, а деякі навіть намагалися поєднати певні аспекти їх обох в третьому, новому поход. У більш пізній період цей третій підхід - підхід деконструктивістів - з'явився, й його прибічники ставили під сумнів поняття перекладу як передачі значення як такого (de Pedro Rico, 1999).

Якщо ж ми подивимося на неперекладність, то, за Кетфордом (1965), її можна поділити на дві великі групи:

1. Лінгвістична неперекладність, що виникає, коли знаходження еквіваленту певному слову або фразі у мові, на яку перекладається текст, є неможливим через лінгвістичні відмінності двох мов. Цей тип неперекладності здебільшого виникає у ситуаціях мовної неоднозначності, при перекладі каламбурів, гри слів тощо. Проте існують й ширші підходи до цього аспекту, до прикладу, Тео Германс стверджує, що «так як мови мають різні синтаксичні та семантичні структури, вони контрастно передають значення» (2009), чим виводить поняття лінгвістичної неперекладності у таке, що охоплює більш широкі лінгвістичні кола.

2. Культурна неперекладність, що виникає, коли «певний ситуативний термін, явище, річ, що є функційно відповідним мові-оригіналу, є відсутнім в культурі, частиною якої є мова перекладу» (Catford, 1965). Здебільшого це стосується назв певних інституцій, предметів одягу, страв, абстрактних концептів тощо.

У більшості випадків, саме культурна неперекладність становить більшу проблему, адже перекладач не лише стикається з чимось відсутнім у її чи його культурі, але й «інтуїтивно порівнює це явище із явищами своєї культури», через що виникає «помилкове тлумачення через нерозуміння своєрідних проявів і прикмет чужої культури». У результаті перекладач «може невдало передати особливості чужої культури, а суб'єкт (читач) не матиме змоги отримати повідомлення в повній мірі та вірно його зрозуміти» (Бацевич, 2004, с.344).

Важливість розуміння культури як невід'ємної складової у процесі перекладу визнається багатьма мовознавцями, й деякі навіть пропонують перекладачам «перейти від «тексту» до «культури» як одиниці перекладу» (Bassnett and Lefevere, 1990: 5).

Саме тому відносно нещодавно, у 70-х роках минулого сторіччя, група науковців, до якої входили Ендрю Бенджамін, Поль де Пан, Жак Дерріда та ін., закликали до нового підходу до перекладу. Вони стверджують, що переклад тексту впливає на те, як текст сприймається читачем, й через це його треба розглядати більше як «перепис» оригіналу, а не як той самий текст переданий іншою мовою (de Pedro Rico, 1999).

Такий підхід передбачає більш вільний переклад тексту, націлений у першу чергу на забезпечення читача читацьким досвідом оригіналу, а не найточнішою передачею оригінального тексту. Звісно такий переклад може призвести до втрати певних аспектів оригінального тексту, й деякі науковці вже висунули пропозиції стосовно того, як це компенсувати. Наприклад, Жак Дерріда запропонував «робити зноски, примітки на полях та передмови, щоб відновити ці тонкі відмінності додаткових значень, втрачених у процесі перекладу» (Gentzler, 1993, с.146).

Тож, як ми бачимо, ставлення до «перекладності» та «неперекладності» як явищ є доволі різноплановим як з боку їх визначення, так й з боку подолання цих лінгвістичних складнощів. Й хоча існують певні загальні принципи їх розгляду, дискусії з цього приводу у мовознавчих колах ведуться й досі.

1.2 Основні проблеми, що виникають при перекладі з корейської мови

Як ми бачимо з попереднього підрозділу, існує певна кількість проблем, з якими стикаються перекладачі при перекладі з іноземної мови. Й цілком природньо, що чим більш віддаленими та менш спорідненими мови є дві мови, тим складніше буде проходити процес перекладу.

Розглядаючи проблеми перекладу з корейської мови на українську, ми можемо чітко побачити, що, саме через цю віддаленість, вони виникають як на мовному, так

й на надмовному рівні. Тож, пропонуємо розглянути найпоширеніші з цих проблем ближче.

Однією з найвиразніших особливостей корейської мови, й одночасно однією з речей, що викликає найбільше проблем при переклад з неї, є порядок слів. Хоча українське речення й має доволі вільний порядок слів, все ж у більшості випадків найпростіший його варіант (без другорядних членів) має вигляд «підмет – присудок», а варіант «присудок – підмет» хоч й зустрічається, все ж звучить дещо ненатурально. Корейське ж речення має чіткий порядок слів й будується за схемою «підмет – додаток – присудок», при чому певні граматичні конструкції, наприклад, непряма мова чи вказування на причину певної дії чи події, теж можуть займати позицію у кінці речення. Це робить переклад особливо складним, адже переклад корейського речення вимагає знання його у повному об'ємі перед початком перекладу й, якщо з невеликими реченнями це може здаватися неважливим, це може заплутувати перекладачів при перекладі великих багатокomпонентних речень.

Аглютинативність корейської мови зумовлює утворення граматичних форм та похідних слів через додавання афіксів до незмінюваних морфем-основ, що суттєво відрізняється від процесу формування словоформ в українській мові, головну роль у якому відіграють флексії (закінчення). Цілком природньо, що кількість таких афіксів у корейській мові є доволі великою, й відсутність їх в українській мові може викликати проблеми у підбиранні словоформи, що передавала б усі відтінки значення оригінального слова, при перекладі.

У корейській мові існує певна кількість слів, що, хоч й перекладаються українською однаково, несуть у собі певні відтінки, як додають оригінальному реченню певних акцентів, що можуть бути випущені при перекладі. До прикладу, розглянемо пару заперечних часток «못» /mot/ та «안» /an/. Вони обидва перекладаються як «не» та ставляться до дієслів, позначаючи невиконання певної дії. Проте «못» передає відтінок того, що певна дія не могла відбутися через незалежні від мовця зовнішні причини, тоді як «안» передає значення того, що дія не була виконана через особисте небажання мовця. Подібні слова, що несуть у своєму

значенні певні відтинки, можуть відігравати суттєву роль в контекст оригінального тексту, особливо у художніх творах, тому збереження та адаптування їх при перекладі є дуже важливим.

Однією з найбільших проблем, що виникає при перекладі з корейської мови, особливо поза контекстом, є відсутність у цій мові граматичного роду. В українській мові є чітке розділення іменників на 3 роди, й, відповідно, закінчення прикметників та дієслів має бути узгоджено з родом іменника, до яких вони відносяться, проте в корейській мові таке розділення й, відповідно, узгодження є відсутніми, тому при незазначеної статі людини, про яку йдеться мова, ми не можемо напевно знати яку форму прикметника чи дієслова застосовувати при перекладі, через що багато корейських текстів вимагають попереднього ознайомлення з контекстом перед початком перекладу. Додатковою складністю є суттєва відмінність корейських імен від українських, що у багатьох випадках унеможливорює напевне знання статі особи навіть при знанні її імені.

Хоча корейська мова й має спеціальні афікси на позначення множини іменників, й вони є активно вживаними, в деяких випадках, особливо при загальному вказуванні на певну групу предметів чи осіб, вони не використовуються, що подекуди викликає плутанину. До прикладу, залежно від контексту, слово « $\circ\}\circ\}$ » /ai/, що має значення «дитина», може як передавати значення однини («(одна) дитина»), так й мати значення множини («діти»).

Через певні особливості розвитку корейської мови, вона містить у собі велику кількість запозичень з китайської мови. Само по собі це не викликає особливих труднощів, проте у деяких випадках підбирання відповідників у мові перекладу є доволі складним, особливо коли мова йде про односкладові слова. Через відмінність корейської та китайської писемностей (алфавітна та ієрогліфічна відповідно), певні слова, що вимовлялися схоже чи однаково, проте мали різне ієрогліфічне написання у китайській мові, при запозиченні у алфавітну корейську мову отримали однакові й написання, й вимову. Таким чином утворилися певні групи слів, які пишуться однаково, проте мають відмінні одне від одного значення. Наприклад, слово « 상 » /sang/ (NAVER dictionary) має значення «приз, нагорода», «стіл», «статуя»,

«верх(певної річ)», «смерть родича». Й хоча, як ми бачимо, значення цих слів є доволі далекими одне від одного, трапляються випадки, коли за контекстом можуть підходити одразу кілька з них. Варто зазначити, що з проблемою ідентифікації слів, що належать до таких омонімічних груп, стикаються не лише перекладачі, але й самі корейці, тому в багатьох текстах поруч з такими словами в дужках вказується ієрогліфічний запис цього слова (ханча), що вказує на його значення. Проте він вказується не завжди, тому іноді значення подібного слова у реченні доводиться визначати виключно за контекстом, що, як ми вже зазначали, може викликати труднощі.

Ще однією особливістю корейської мови є велика кількість оноματοпоетичної лексики в активному вжитку, при чому вона не є окремим ізольованим лексичним прошарком, а активно бере участь у словотворі. За підрахунками, кількість таких слів у корейській мові сягає майже трьох тисяч (Kiaer та ін., 2012). Цей прошарок мови є дуже відмінним у мовах різних культур, адже він формується через унікальне для кожного народу бачення світу, обумовлене різними лінгвістичними, культурними та історичними факторами, до того ж традиційно на цей лексичний прошарок звертають не багато уваги при вивченні мови, тож при перекладі такі лексеми часто потребують перевірки точного значення у словнику.

Впевнено можна сказати, що найвиразнішою особливістю корейської мови є розвинена система гоноративної лексики, чи, так званого, «ввічливого стилю». Гоноративність у відношенні до співрозмовника виражається як особливими гоноративними звертаннями, так й застосуванням особливих гоноративних граматичних форм, а певні слова мають гоноративні внутрішньомовні відповідники, що дуже відрізняються від нейтральної форми слова. На відміну від української мови, у якій гоноративна система не така розвинена й обмежується кількома гоноративами-звертаннями та звертанням «на Ви» до співрозмовника, гоноративність корейської мови не обмежується звертаннями до людини вищого статусу чи старшого віку, а охоплює весь стиль корейського спілкування, й використання різних більш чи менш «ввічливих» слів залежить від багатьох факторів, зокрема, вже зазначених віку співрозмовника та його соціального статусу,

а також його особистих відносин з мовцем, співвідношення статусів мовця та співрозмовника тощо. Передача цих гоноративних відтінків викликає труднощі при перекладі, адже, як було зазначено вище, українська мова не має достатньо розвиненої відповідної системи.

Особливістю, яка притаманна більшості мові, а не лише корейській, й яка традиційно викликає труднощі у перекладачів є наявність діалектів. У більшості випадків при перекладі певного тексту, що мстить діалектні лексеми, чи навіть граматичні конструкції, перекладач потребує звернення їх значення зі словником, адже їх форма може бути надто відмінною від форми відповідника цього слова у стандартній мові, або ж цей відповідник може бути відсутній.

Ще однією складністю, з якою може стикнутися перекладач, це різноманітні ідіоматичні вирази, приказки, прислів'я, сталі вирази тощо. Їх переклад потребує не безпосереднього знання слів, з яких вони складені, а знання певних традиційних, культурних та суспільних реалій Кореї, що не є прямо дотичними до самої корейської мови, й прямий переклад подібних виразів буде невірним й викличе нерозуміння з боку читача тексту-перекладу, адже він живе у відмінних від корейських реаліях. До прикладу, слово «청개구리» /*cheonggaeguri*/ (NAVER dictionary), що має значення «зелена лягушка», й цілком може використовуватися у цьому значенні у певних контекстах, використане до людини викличе непорозуміння, у людини, далекої від корейського культурного контексту, адже «청개구리» - персонаж відомої корейської казки, що робив все, що йому скажуть, навпаки, й використовується воно саме для позначення такої людини. Подібне значення неможливо визначити з контексту, тому для якісного перекладу перекладач повинен бути обізнаний не лише у корейській мові, а й корейській культурі.

Останньою складністю при перекладі з корейської мови, яку ми хотіли б зазначити, й якої ми вже частково торкнулися у попередньому пункті, є культурний контекст. Корея та Україна розвивалися абсолютно у різних історичних контекстах, мали різні зовнішні впливи та внутрішні та зовнішні відносини у різних сферах, що природньо відбилося на літературі та мові. На цьому фоні іноді виникають

проблеми при перекладі художньої літератури, адже корейська література розвилася під сильним впливом китайської, вона має типові для останньої сюжети, архетипи героїв, мораль, контексти та підтексти, що природньо з літератури перейшли й у кінематограф, мультиплікацію, комікси, манхву тощо. Вони можуть бути незнайомими та здаватися дивними, незвичними перекладачу, що зростав у полі української культури та літератури, що є частиною відмінної від азійської європейської літературної культури. Тому при перекладі художніх текстів, особливо більш старших, перекладач повинен покладатися не лише на свої знання мови, але й знання корейської та китайської літератур.

Як ми бачимо, поле особливостей корейської мови, що можуть викликати проблеми при перекладі, є доволі обширним, й фактори, які треба враховувати при перекладі, виходять за межі суто лінгвістичної сфери.

1.3 Семантична специфіка ненормативної лексики в корейській та українській мовах

Ненормативна лексика як мовний прошарок, дослідженість якого є відносно невисокою, не має певної загальної усталеної класифікації, зокрема семантичної, проте спроби укласти її семантичні характеристики у певні рамки були.

Однією з найвідоміших є класифікація, запропонована Андерсоном та Траджілом (1990) у праці «Bad Language». Посилаючись на британського антрополога Едмунда Ліча, вони поділяють ненормативну лексику на три великі семантичні групи:

1. «Брудні» слова («dirty» words). До цієї групи відносять передусім сексуалізми та скатологізми;
2. «Богохульні» слова, тобто ті, що стосуються певних релігійних вірувань;
3. Назви тварин, що застосовуються щодо людей з метою образи.

При цьому дослідники наголошують на відсутності чітких розмежувань між цими категоріями та міграції деяких слів з однієї категорії в іншу.

Проте, не зважаючи на таку «нестійкість» цих категорій, ця класифікація є доволі вичерпною, адже слова описаних категорій можна знайти у ненормативній

лексиці абсолютної більшості мов. Така певна «універсальність» ненормативної лексики зумовлена тим, що великі «ненормативні» групи слів, до прикладу, сексуалізми, є спільним для багатьох народів через подібність певних культурних та історичних процесів, що зумовили певну «непристойність» окремих семантичних груп слів.

З іншого боку, ці ж культурні та історичні процеси зумовили певні особливості у ненормативній лексиці окремо взятих мов, що притаманні лише їм. Тож, розглянемо які особливості та специфічні риси притаманні українській та корейській ненормативній лексиці.

1.3.1 Семантична специфіка української ненормативної лексики.

Щоб зрозуміти специфіку української ненормативної лексики перш за все треба визначити так би мовити «базові» лексеми, тобто ті, від яких походить уся інша ненормативна лексика. Їх вичерпно описала у своїй праці «Українська мова без табу...» українська мовознавиця Леся Ставицька (2008, с.20). Вона поділяє обценні українські непохідні лексеми на наступні три категорії:

1. Власне матизми (так звані «мати») – слова, пов'язані з сексуальною діяльністю: їбати, пизда, хуй, мудак, блядь тощо;
2. Обценна лексика сексуальної сфери: залупа, секель; дрочити, менстра; курва, поц, хер тощо;
3. Обценізми несексуальної сфери: срати, сцяти, бздіти, дристати; гівно, срака тощо.

Проте авторка звертає увагу на те, що матизми в історичній ретроспективі не були притаманні українській лінгвокультурі. На це вказує апелювання до них через вислови «лаяти по-московському» чи «по-сербськи величати віру», з чого можна зробити висновок, що початково матірні слова розцінювались слова чужої культури, й асимілювались вони в українській мов порівняно нещодавно. (Ставицька, 2008, с.37)

Головною специфікою обценної лексики сексуальної сфери в українській мові є її «агресивне начало». Якщо ми подивимося на цей лексичний прошарок,

особливо на дієслова, що мають значення «здійснювати статевий акт», ми побачимо, що багато з них мають побічні значення, що співвідносяться з певними різкими чи грубими рухами, що «постає не тільки відбиттям семантичної універсалиї, але й як закорінення в глибинні етносоціокультурні та асоціативні шари» (Ставицька, 2008, с.50). Тобто, причиною такого феномену є традиційно-культурне уявлення українців про статевий акт як про акт агресії та домінування.

Як ми бачимо з запропонованої класифікації, навіть відкинувши матизми, притаманні українській мові не так давно, всі інші непохідні лексеми, що відносяться до «несексуальної сфери» є представниками ненормативних слів «анально-екскремального» спектру. Леся Ставицька теж звертає на це увагу й заявляє, що «можна упевнено припустити наявність в українській обценній лайці скатологічної домінанти». Доказом цього вона представляє приблизне кількісне співвідношення сталих словосполучень на базі цих двох обценних сфер (сексуальної та анально-екскремальної): їбати – до 20, срати – 46; пизда – 28, хуй – 57, срака – 151, жопа – 75. Як ми бачимо, слова, що відносяться до другої сфери, зустрічаються значно частіше. (Ставицька, 2008, с.34)

Ще однією специфічною рисою української ненормативної лексики можна назвати певний відсоток профанізмів в українській народній обценній фразеології, тобто релігійної термінології, що уживається у зниженому, профанному (проте не богохульному) сенсі. При чому «прикметним видається синтез копрологічної та релігійної лексичної сфер у структурі українських паремій цього типу» (Ставицька, 2008, с.38), тобто вже згадана нами «анально-екскремальне» лексичне поле не лише домінує у полі усієї ненормативної лексики української мови як окремий тип ненормативної лексики, а ще й служить «підсилювачем» інших обценних лексичних сфер. Також варто зазначити, що певна категорія релігійної термінології, а саме слово «біс» та різноманітні його похідні та паралельні форми, широко використовуються в українській мові у якості ненормативної лексики.

Ще однією цікавою особливістю української ненормативної лексики є певна «національно-мовна оригінальність змісту і форми обценності» (Ставицька, 2008, с.38). Вона проявляється у ритмомелодиці ненормативних висловів й асоціативних

зв'язках римованих слів у цих висловах, а також у широкому просторі мовної гри у примовках, дражнилках тощо. Основною причиною такого феномену є вплив загальної фразеології української мови, на основі якої й формувалися ненормативні фразеологічні вирази. Вона проявляється не лише у ритмі обценних виразів, але й у застосуванні певних слів у них, до прикладу, Леся Ставицька акцентує на активному вживанні лексеми «очі» у незвичному для себе обценному оточенні, яке постало «не без впливу високої частотності у загальномовній фразеології». (Ставицька, 2008, с.39)

Говорячи про ненормативну лексику, неможливо оминати евфемістичний простір табуованої лексичної сфери, що є так само активно вживаним, як й сама ненормативна лексика. Досліджуючи обценні прошарки, у яких застосовується евфемізація, ми можемо бачити, що більшість з них стосується не анально-екскремальної «основи» української ненормативної лексики, а другої за розмірами обценної лексичної групи – «сексуалізмів». Це пояснюється тим, що сексуальна діяльність традиційно є більш табуованою в українському суспільстві (Ставицька, 2008, с.47).

Леся Ставицька (2008, с.44-45) пропонує наступну семантичну класифікацію евфемізмів на позначення сексуальної лексики в українській мові:

1. Літературні слова, у семантичній структурі яких «експлуатуються» семи, пов'язані з сексуально-еротичною сферою (блуд, лоно, кохати), або ті, що використовуються як вторинні номінації (займенники це, все);
2. Одиниці розмовної мови (походеньки, спати), просторозмовні слова; територіальні діалектизми (дзюндзя, пичка, одхоже, кацать); інтеррегіональні слова та вислови, що побутують в усній народній творчості (прислів'я, приказки), або діалектні за походженням, відомі широкому загалу (у пелені принести); слова дитячої мови (піська);
3. Лексеми жаргонного походження: арго (вихижитися), кримінальний жаргон (рвати очко), молодіжний сленг (сексуватися, подзвонить на Батьківщину), загальний сленг (жаргонізована розмова мова) (трахати) та інші жаргонні субсистеми;

4. Евфемізми наддіалектно-фольклорного характеру (червоний буряк, живиця, грати на бандурі);

5. Одиниці книжно-літературного походження: біблійні тексти (лежати), публіцистика (найдревніша професія); прецедентні імена: Казанова, Месаліна;

6. Інновації у літературно-художніх дискурсах (чоловічість, погашувач жаги, лисичка-сестричка);

7. Науково-медична лексика :

- a. назви статевих органів (пеніс, вагіна);
- b. сексуальні дії (коїтус, онанізм, оргазм, дефлорація);
- c. виконавці сексуальних дій (статевий партнер\партнерка, гомосексуаліст, лесбіянка тощо);
- d. носії сексуальних характеристик (імпотент, кастрат тощо)
- e. статеві виділення (сперма, менструація);
- f. венеричні хвороби (гонорея, сифіліс);
- g. сексуальні професії (повія, сутенер);
- h. місце здійснення сексуальних дій (публічний дім);
- i. сексуальні реквізити (презерватив).

Як ми бачимо, семантичне поле евфемізмів є доволі обширним, й воно мстить в собі як слова, що у первинній семантиці мають певне відношення до статевих зносин, як й ті, для яких сексуальне значення є нетиповим й з'явилося шляхом певних культурних та традиційних асоціацій.

Слід зазначити, що евфемізми – не єдиний спосіб «згладити» обценну лексику, широко розповсюдженим також є застосування метафор на позначення сексуальних ненормативних лексем. Семантичне поле цих метафор є дещо ширшим за семантичне поле евфемізмів, адже ця категорія лексики є більш «персоналізованою», тобто унікальною для кожного народу, адже формувалася на історично-культурному фоні. Аллан Річтер (1993) пропонує наступну семантичну класифікацію тем таких метафор:

1. Природний світ: тіло, тваринність, природа, смерть, їжа та споживання їжі – як основи нашого життя;
2. Культура: релігія, спорт, музика, власні імена;
3. Агресія та війна.

Як ми бачимо, всі ці категорії апелюють до, з одного боку, певного людського досвіду, й з іншого – до досвіду культурного. Й, так як другий досвід є унікальним для кожної окремої нації, включно з Україною, певні аспекти вказаних категорій проявляються сильніше чи слабше залежно від культурної специфіки певної мови.

Леся Ставицька (2008, с. 48-50) подає наступні дані щодо частотності вживання того чи іншого семантичного аспекту у кожній з цих категорій:

1. У категорії природного світу найрозповсюдженішими є метафори семантичного поля їжі, її споживання та готування, на другому місці йде семантичне поле природнього світу: спочатку тваринного та пташиного, й усі пов'язані з ними, а потім рослинного. Наступною семантичною категорією є сфера людського тіла. Мовознавиця робить акцент на тому, що метафори з семантикою смерті на позначення сексуалізмів в українській мові не спостерігаються.

2. У категорії культури переважають метафори семантики власних імен, за ними йдуть метафори, пов'язані з музикою, спортом та релігією, й останніми є метафори семантичного поля масової культури.

3. Що ж до останньої категорії агресії та війни, як ми вже згадували, асоціативна пара «статевий акт-агресія» є дуже розвиненим в українському обценному полі, тому не дивно, що ця категорія є доволі багатою з точки зору кількості лексем в українській мові. Що ж до семантики цих лексем, тут переважають слова з семантичним значенням побиття, різання, різких та неприємних дій, а також грабежу.

Тож, як ми бачимо, семантичне поле обценної української лексики, а також пов'язаного з ним евфемістичного та метафоричного полів є дуже обширним та тяжіє, насамперед, до української культури та традицій.

1.3.2 Семантична специфіка корейської ненормативної лексики.

Досліджуючи ненормативний сегмент корейської мови перш за все треба звернути увагу на два зовнішні фактори: ставлення до цього лексичного прошарку у сучасному корейському суспільстві та його походження.

Ці два фактори є важливими для процесу дослідження, адже надають важливий культурний та соціальний контекст, який дасть досліднику більш глибоке розуміння корейського ненормативного лексикону.

Згідно з даними Інституту корейської мови, станом на 2020 рік кількість корейців, які використовують ненормативну лексику повсякденному спілкуванні, досягає відмітки у 46.9% (2020 년 국민의 언어 의식 조사), проте, ознайомившись з корейськими медіа, ви помітите абсолютну відсутність цієї лексики у цій сфері. Це пов'язано з тим, що в сучасній Кореї ненормативна лексика підлягає суворій цензурі, при чому особливо стурбованим корейське суспільство є використанням обценної лексики серед школярів та студентів – регулярно проводяться різноманітні опитування та освітньо-просвітницька робота, покликана на зменшення вжитку цієї лексики молодим поколінням.

Така політика стосовно цього мовного прошарку призвела до того, що наукових робіт, особливо власне корейських, присвячених корейській ненормативній лексиці, є відносно небагато. Як наслідок, у неї нема певної визначеної та достатньо класифікованої структури й загальні відомості про цей лексичний прошарок є доволі фрагментарними. Проте все ж певна кількість наукових робіт існує, й дані, як вони ілюструють, є доволі цікавими.

За типізацією Чан Кьонхі (2010), корейська ненормативна лексика поділяється на дві великі групи: «비어» /bieo/ та «ненормативну лексику, що передає критику мовця до певної особи через акцентування на її певних негативних характеристиках чи недоліках».

Згідно з дослідженнями, слова першої групи з'явилися у період Чосон. Найяскравішими їх прикладами є «놈» /nom/, «년» /nyeon/, та «새끼» /sae-kki/ (NAVER dictionary), що зараз є широко вживаними серед корейців. Ця група слів

визначається, як «слова, що використовуються для приниження гідності людей та вияву своєї неповаги до них». Вони здебільшого використовуються як займенники чи звертання й варто зазначити, що багато слів цього типу, що були у вжитку в минулому, наразі не використовуються.

Хоча зараз ці слова використовуються з обценною метою, у минулому вони були традиційним звертанням вищого класу корейського суспільства до представників нижчого класу, й вважалися цілком природнім звертанням, навіть є припущення, що люди нижчого класу теж зверталися один до одного чи позначали себе подібними словами.

Слід поточнити, що, якщо в часи Чосон вони несли в собі семантичні вказівки на певні характеристики людини, наприклад, її походження, житло, розумові здібності, зараз ці слова втратили ці конкретні вказівки й використовуються лише як вираження суб'єктивної негативної оцінки співрозмовника без прив'язки до певних його чи її характеристик (장경희, 2010).

Передавання обценності через вказівку на певні характеристики, як можна бачити з назви, передає друга група обценної лексики корейської мови. Ця група охоплює більш широке семантичне поле, яке ми розглянемо далі, та є менш прив'язаною до історичних реалій давньої Кореї.

Також слід зазначити ще два важливі уточнення. По-перше, хоча корейська ненормативна лексика й поділяється на ці дві великі типи, їх рамки не є чіткими й трапляються слова, що одночасно належать до обох груп через їх першочергову подвійну природу чи недостатню вивченість їх походження, наприклад, «명칭아» /meongcheong-a/, та «바보» /babo/ (NAVER dictionary).

По-друге, через аглютинативну природу корейської мови, корейська ненормативна лексика «не лежить в межах певних слів чи фраз, а налічує незчисленну кількість слів, що будуються за певною структурою» (김상윤, 2002, p. 279).

Тобто, лайливі слова корейської мови є, так би мовити, «будівельним матеріалом» для більш складних лайливих слів, при чому варто зазначити, що

шляхом такого будування ненормативність може бути додана й до звичайних корейських слів.

Що ж до безпосередньої семантичної специфіки корейської ненормативної лексики, стандартний словник корейської мови (Національний інститут корейської мови, 1999) класифікує як «ненормативні» 1066 слів корейської мови, й, відповідно до їхніх семантичних характеристик, вони є поділеними на такі групи:

- Лайка, що стосується статусу людини. До цієї категорії відносяться, зокрема, вже згадані нами вище «년» /nyeon/, «놈» /nom/ та «새끼» /sae-kki/, що, хоч вже й втратили своє першочергове значення, спочатку мали саме семантичну вказівку на статус співрозмовника;
 - Лайка, що стосується походження людини. Слова цієї групи передусім вказують саме на територіальне походження людини, наприклад, «촌놈» /chonnom/ (використовується до людей з села), «갯놈» /gaetnom/ (використовується до людей, що живуть біля моря) тощо;
 - Лайка, що стосується професії людини, наприклад, «가게쟁이» /gajejaeng-i/ (зневажливе звертання до людини, що працює в магазин), «그림쟁이» /geurimjaeng-i/ (зневажливе звертання до художника), «대장쟁이» /daejangjaeng-i/ (зневажливе звертання до коваля) тощо;
 - Лайка, що стосується стосунків між людьми, при чому здебільшого - стосунків у родині: 가시아비 /gasiabi/, 가시어미 /gasieomi/, 가시할미 /gasihalmi/ тощо;
 - Лайка, що стосується розумових здібностей людини, здебільшого – вказує на їх відсутність: 등신 /deungsin/, 멍청이 /meongcheong-i/, 바보 /babo/ тощо;
 - Лайка, що стосується фізичних характеристик людини, таких як вік, вага, фізичні вади: 똥똥이 /ttungttung-i/, 늙다리 /neuldari/, 외팔이 /oepal-i/ тощо;
 - Лайка, що стосується поведінки чи характеру людини: 게으름뱅이 /geeureumpaeng-i/, 께보 /kkoebo/, 슬꾼 /sulkkun/, 잔소리꾼 /jansorikkun/, 노름꾼

/noreumkkun/, 욕심쟁이 */yoksimjaeng-i/*, 놀음쟁이 */nol-eumjaeng-i/*, 딱뽕쟁이 */ttak-kkorjaeng-i/* тощо;

- Лайка, що стосується житла людини : 경기까투리 */gyeonggi-kkaturi/*, 두메내기 */du-me-naegi/*, 본바닥내기 */bonbadaknaegi/* тощо;

- Лайка, що стосується одягу людини : 갓쟁이 */gatjaeng-i/*, 감투쟁이 */gamtujaeng-i/* тощо.

Що ж стосується лайливих дієслів, що використовуються як окремо, так й для підсилення інших обценних та звичайних слів, вони здебільшого вказують на певні ментальні характеристики чи вади поведінки опонента («미치다» */michida/*, «치사하다» */chisahada/*, «방정맞다» */bangjeongmatta/*), або ж принижують його через порівняння з інтимними частинами тіла («좃같다» */jotgatta/*) (NAVER dictionary).

Серед корейської ненормативної лексики також існують лайливі вигуки, що не завжди несуть в собі пряме обценне значення, а здебільшого використовуються задля передачі певних емоцій як вставні слова. Чи не найвідомішим серед них з слово «씨팔» */ssipal/* (NAVER dictionary), що в своєму первинному значенні, як й останній наведений нами приклад, є сексуалізмом.

Також розповсюдженим у корейській ненормативній лексиці є різноманітні обценні конструкції, наприклад «구렁이 같은 놈» */gureong-i gat-eun nom/* чи «악마 같은 놈» */akma gat-eun nom/*. В них обценність забезпечується порівнянням людини з тваринами, демонами, чи іншими «неприємними» істотами, а також через залякування чи побажання чогось лихого, наприклад, як у виразах «때려죽일 놈» */ttaeryeojuk-il nom/* чи «호랭이가 물어갈 놈» */horaeng-iga mul-eogal nom/* (NAVER dictionary).

Висновки до Розділу 1

У цьому розділі нами були розглянуті такі явища, як «перекладність» та «неперекладність», а також їх інтерпретації різними мовознавцями. Ми дізналися, що погляди на них різняться у наукових колах, а також те, що неперекладність поділяється на дві категорії: «лінгвістична неперекладність», що характеризується

неможливістю перекласти певний вираз через його унікальну форму, яка є невід'ємною частиною переданого змісту й яка не може бути передана засобами мови перекладу без втрати цього змісту, та «культурна неперекладність», що характеризується неможливістю перекласти певні слова та терміни через їх унікальну приналежність до культури мови-оригіналу й, відповідно, їх відсутність у мові перекладу. Ми дійшли висновку, що певні фрагменти текстів не можуть бути перекладені в силу певних лінгвістичних та позалінгвістичних факторів, а отже мають бути адаптовані засобами, доступними у мові перекладу, задля забезпечення читача читацьким досвідом співвідносним з потенційним досвідом читання тексту-оригіналу.

Ми ознайомилися з відмінностями корейської та української мов та описали певні труднощі, з якими можуть стикатися українські перекладачі при перекладі з корейської мови. Нами було визначено, що ці труднощі забезпечуються не лише суто лінгвістичними факторами, а й такими позалінгвістичними факторами, як розбіжність корейської та української культур, традицій та історичного розвитку. Ми дійшли висновку, що, для подолання цих труднощів, перекладач повинен не лише знати корейську мову, але й бути обізнаним у корейському культурному, історичному та соціальному контекстах.

Також ми ознайомилися з особливостями корейської та української ненормативної лексики. Ми побачили, що головними рисами української ненормативної лексики є: «анально-екскремальне» лексичне поле як семантичне ядро української непохідної ненормативної лексики; наявність великої кількості сексуалізмів у ненормативному лексиконі української мови; наявність небагаточисленної, проте широко розповсюдженої групи ненормативних слів, що відносяться до релігійної термінології; активну евфемізацію та метафоризацію сексуалізмів як найтабуйованішого прошарку української ненормативної лексики.

У свою чергу, основними визначеними нами особливостями корейської ненормативної лексики є: формування найрозповсюдженіших корейських ненормативних лексем у специфічних умовах класового суспільства, що робить їх доволі складними для перекладу через відсутність прямих еквівалентів в українській

мові; широкі можливості для формування нових ненормативних слів шляхом об'єднання обценних морфем з іншими обценними чи звичайними морфемами завдяки аглютинативній природі корейської мови; побудова корейського ненормативного семантичного поля на, окрім вже згаданої специфічної категорії, сформованої у часи класового суспільства Чосон, сексуалізмах та різноманітних словах, що принижують людину основуючись на певних її аспектах, зокрема, походженні, поведінці, розумових здібностях.

Ми дійшли висновку, що, хоча корейська та українська ненормативна лексика й мають певні спільні риси, вони все ж суттєво відрізняються через особливості їх становлення у специфічних історичних та культурних контекстах.

РОЗДІЛ 2

СЕМАНТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ КОРЕЙСЬКОЇ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ

2.1 Проблематика перекладу ненормативної лексики корейської мови на прикладі корейських інтернет-кафе

Зважаючи на згадані у попередньому розділі семантичні розбіжності в ненормативній лексиці української та корейської мов, природньо висунути припущення, що переклад цього лексичного прошарку є неабияким викликом, особливо з семантичної точки зору.

Спершу, ми хотіли б представити статистику використання ненормативної лексики корейцями у неформальному спілкуванні, яка була зібрана нами шляхом аналізу 70 публікацій на платформі Naver Café (네이버 카페), які містили в собі ненормативну лексику. Результати цього аналізу представлені в Таблиці 2.1 (див. Додатки).

Як ми бачимо, найуживанішим ненормативним словом є слово «씨발» /*ssipal*/, яке разом з деякими своїми варіаціями («시발» /*sipal*/, «쓰ㅂ» /*ssp*/, «ㅅㅂ» /*sp*/), які здебільшого вживаються з метою певної цензури, налічує 36 випадків вживання. Наступним за чисельністю йде слово «존나» /*jonna*/, що трапилося 14 разів, після нього – «개새끼» /*gaesaekki*/ (10 разів, 1 раз у варіації «개새키» /*gaesaeki*/), «(이)지랄» /*(i)-jiral*/ (9 разів та 1 раз у варіації «즈르» /*jr*/), «지랄하다» /*jiralhada*/ (7 разів) та «좃같다» /*jotgatta*/ (5 разів, а також по одному разу – його варіаціях «좃같다» /*jyotgatta*/ та «즈같다» /*gatta*/). Було помічено по 4 випадки вживання «개좃같은» /*gaejotgat-eun*/, «미친새끼» /*michinsaekki*/, «새끼들» /*saeksideul*/ (також було помічено одиничне вживання варіації «색이들» /*saek-ideul*/), «씨발새끼» /*ssipalsaekki*/ та «씨발놈» /*ssipalnom*/ (також було помічене одиничне вживання у варіації «쓰ㅂ놈» /*sspnom*/); по три випадки – «씨발진짜» /*ssipaljinjja*/ та «씹새끼» /*ssipsaekki*/; по два – «애새끼» /*aesaekki*/, «돼지같다» /*dwaejigatta*/, «미친놈»

/michinnom/, «미친년» */michinnyeon/*, «병신같다» */byeongsingatta/*, «씨발것들» */ssipalgeotdeul/*, «더러운 개새끼» */deoreoun gaesaekki/*. Всі інші виявлені ненормативні лексеми, а саме «지랄머리» */jiralmeori/*, «개지랄» */gaejiral/*, «개같은» */gaegat-eun/*, «개씨발» */gaessipal/*, «개짜증나다» */gaejjajeungnada/*, «년» */nyeon/*, «미친년넘» */michinnyeonnom/*, «병신» */byeongsin/* (та його варіація «병신» */bwingsin/*), «병신새끼» */byeongsinsaekki/*, «빅엿 먹이다» */bik-yeot meok-i-da/*, «씨발련» */ssipalryeon/*, «씨발새끼» */ssipalsaekki/*, «쓰버거스기» */ssbgskk/*, «씨발하다» */ssipalhada/*, «좃되다» */jotdoeda/*, «좃빠지다» */jotppajida/*, «ㅁㄷ 개새끼» */m ch gaesaekki/*, «남자새끼» */namjasaekki/*, «개좃병신같다» */gaejotbyeongsingatta/*, зустрілися лише по одному разу.

Підійшовши до цих даних з семантичного боку ми бачимо, що найуживанішими є слова поля сексуалізмів, а саме «씨발» */ssipal/*, що походить від форми майбутнього часу «씹할» */ssiphal/* дієслова «씹하다» */ssiphada/* (NAVER dictionary), що в свою чергу є ненормативним дієсловом, що має значення «здійснювати статевий акт» (при чому, в активній позиції); та «존나» */jonna/*, що є означальним прислівником, утвореним від слова «좃» */jot/*, що є ненормативним словом на позначення чоловічого статевого органу. Наступним по розповсюдженості є слово «개새끼» */gaesaekki/* (NAVER dictionary), що є поєднанням слів «개» */gae/*, що має першочергове значення «собака», тобто є лайкою анімалістичного походження; та слова «새끼» */saekki/*, яке, як вже було зазначено вище, є образою, покликаною принизити гідність опонента, й, варто зазначити, теж має в собі анімалістичний аспект, адже має паралельне значення «дитинча звіра». Через подвійну анімалістичність це слово також використовується для позначення собак, проте в такому випадку воно теж викликає певні негативні асоціації.

Далі ми бачимо доволі часто використання слова «지랄» */jiral/* та його дієслівного відповідника «지랄하다» */jiralhada/* (NAVER dictionary), що мають

значення «метушня, безглуздя» та «метушитися, поводитися неадекватно» відповідно, тобто, у застосуванні до людей, виявляють приниження через вказівку на поведінкові тенденції та, частково, розумові здібності.

Наступним ми можемо бачити слово «좃같다» /*jotgatta*/ (NAVER dictionary), що складається з вже описаного нами слова «좃» /*jot*/ та «같다» /*gatta*/, яке передає значення порівняння чогось з чимось, у даному випадку, прирівнювання когось або чогось до чоловічого статевого органу. Як ми можемо бачити зі статистики, «같다» /*gatta*/ доволі часто вживається при побудові ненормативних лексем.

Слово «미친새끼» /*michinsaekki*/ (NAVER dictionary) теж складається з двох компонентів: вже відомого нам «새끼» /*saekki*/ та «미친» /*michin*/, яке має значення «божевільний», тобто ми бачимо ще один приклад приниження опонента через вказівку на його інтелектуальні та ментальні можливості.

Наступною ми бачимо лексему «씨발놈» /*ssipalnom*/, що складається з «씨발» /*ssipal*/ та згаданого нами в минулому розділі «놈» /*nom*/, що є статусною лайкою по відношенню до чоловіка.

Ще одним ненормативним словом з компонентом «씨발» /*ssipal*/ у нашій статистиці є «씨발진짜» /*ssipaljinjja*/, друга частина якого, «진짜» /*jinjja*/, не містить у собі пейоративної семантики й може перекладатися як «справді, дійсно, дуже», й використовується у даному контекст для підсилення значення пейоративної компоненти.

Далі у слові «쌌새끼» /*ssipsaekki*/ (NAVER dictionary) ми бачимо поєднання «새끼» /*saekki*/ та ще одного сексуалізму – «쌌» /*ssip*/, який є «жіночим» відповідником «좃» /*jot*/ й позначає жіночі геніталії.

Слово «돼지같다» /*dwaejigatta*/ (NAVER dictionary) є поєднанням порівняльного дієслова «같다» /*gatta*/ та слова «돼지» /*dwaeggi*/, що має значення «свиня», тобто ми маємо ще один приклад використання анімалізму у ненормативній лексиці.

Далі ми бачимо ще один «жіночий» відповідник – «년» /*nyeon*/ як відповідник слова «놈» /*nom*/ - вже згаданої нами статусної лайки.

Ще одною розповсюдженою ненормативною лексемою є «병신» /*byeongsin*/ (NAVER dictionary), що описується як «слово, що використовується для приниження особи, яка виконує певну дію неефективно», проте першочергове значення цієї лексеми – «стан, при якому певна частина тіла втратила функціональність чи є недорозвиненою, або особа, що проявляє ці характеристики». Тобто, це лайливе слово – ще один приклад приниження особи через певні її ознаки. Й хоча його першочергове значення вказує на певну фізичну ваду, воно широко використовується до людей без таких вад.

Останньою представленою у статистиці лайкою, якій ми хотіли б приділити увагу, є фраза «빅엿 먹이다» /*bik-yeot meok-i-da*/ (NAVER dictionary). Вона складається з двох частин: дієслівної «먹이다» /*meok-i-da*/, що має значення «нагодувати», та іменникової «빅엿» /*bik-yeot*/, що, в свою чергу, походить від англійського “big” (великий) та назви корейських традиційних солодощів «엿» /*yeot*/. Тобто, прямим перекладом цієї фрази буде «нагодувати великим йотом», й певного пейоративного значення ми в ній не спостерігаємо, причиною чого є неврахування певних особливостей. «엿» /*yeot*/ через свій зовнішній вигляд серед корейського суспільства став в один асоціативний ряд з «젓» /*jot*/, яке, як ми знаємо, є ненормативною лексемою, тож у цьому випадку при перекладі грає роль соціально-культурний аспект.

Нами було прийняте рішення зупинитися на роз’ясненні лише цих прикладів зі статистики, адже, як ми можемо бачити, всі інші ненормативні лексеми, представлені у ній, складаються з обговорених вище морфем у різних комбінаціях.

Як ми бачимо зі складових частин лайливих слів у контексті нашого дослідження, найрозповсюдженішими семантичними полями їх походження є: поле сексуалізмів, анімалізмів, статусної лайки, що прийшла до сучасної корейської мови з часів класового суспільства Чосон та лайка, що акцентує на певних ментальних чи поведінкових вадах співрозмовника.

Тож, корейська ненормативна лексика має як цілком співвідносні з українською ненормативною лексикою категорії (сексуалізми, анімалізми та, певною мірою, лайка, що акцентує увагу на вадах співрозмовника), так й свої специфічні категорії, які потребують адаптації (класова лайка суспільства Чосон).

Що ж стосується безпосередньо перекладності корейської ненормативної лексики на українську мову, пропонуємо окреслити її межі, розглянувши кілька наступних прикладів:

1. Спершу розгляньмо речення «씨발.. 아는 동생 로또 당첨됐네요..» /*ssipal.. a-neun dongsaeng roto dangcheomdwaetneyo*/ (@필요해 notice, 2024). «Нормативна» його частина може бути перекладена як «씨발 /*ssipal*../ людина, яку я знаю, виграла в лотерею...» й, опрацювавши текст, звідки був взятий цей уривок, ми розуміємо, що автор дуже засмучений та роздратований через цю подію, що є важливим контекстуальним аспектом для перекладу. В свою чергу, слово «씨발» /*ssipal*/, як вже зазначалося, походить від форми майбутнього часу ненормативного дієслова «씹하다» /*ssiphada*/, що передає значення «здійснити статевий акт», до того ж це слово передає аспект того, що мовець займатиме роль активного партнера у цьому акті. Взавши до уваги ці семантичні особливості ми бачимо, що українська мова має абсолютний семантичний відповідник – слово «їбати». Проте, при намаганні відтворити саме «씨발» /*ssipal*/, що, нагадаємо, є формою майбутнього часу та у цьому контексті використовується у якості вигуку, ми стикаємося з труднощами, адже майбутня форма слова «їбати» - «їбатиму» - у якості вигуку звучить неприродно. У цьому контекст найбільш природно звучатиме форма інфінітиву «їбати» чи його скорочена, більш розмовна форма - «їбать», й відповідно повне речення матиме вигляд «Їбать... людина, яку я знаю, виграла в лотерею...».

2. Перейдемо до наступного речення: «저는 좆빠지게 살았는데» /*jeo-neun jotppajige sal-atneunde*/ (@필요해 notice, 2024). Це речення взяте з того самого джерела, що й попереднє, тож тут теж наявні почуття смутку та роздратування. Як ми бачимо, ненормативна частина «좆빠지다» /*jotppajida*/ стоїть у формі прислівника, тож «нормативна» частина речення може бути перекладена як “я

[꽃 빠지 게] /jotppajige/ жив». Слово «꽃 빠지 다» /jotppajida/ складено з вже не раз згаданого нами «꽃» /jot/ та «빠지 다» /ppajida/, що має значення «перебувати у складній ситуації» (у наявному контексті – через брак коштів). Зважаючи на семантичні особливості цього слова, на роль відповідників в українській мові можуть претендувати два слова – «хуйовий» та «хріновий», адже вони обидва, з одного боку, частково містять в собі те саме семантичне значення, що й оригінальне слово – позначення чоловічого статевого органу; з іншого боку, вони обидва передають значення чогось поганого. Проте жодне з них не передає значення «перебувати у складній ситуації (через брак коштів)», й, оскільки саме це значення є головним у даному дієслові, обидва ці відповідники не можуть бути використані. Якщо ж ми обиратимемо відповідник в першу чергу до головного значення дієслова, яке згадувалося нами вище, то чудовим варіантом буде слово «злиденний», адже воно ідеально передає значення, а також цілком природньо поєднується з дієсловом «жив», до якого відноситься «꽃 빠지 다» /jotppajida/ у даному реченні. З іншого боку, в цьому випадку втрачається ненормативний аспект, який надає «꽃» /jot/. Щоб це виправити можливо додати вставне лайливе слово для повернення грубості реченню, чи опустити цей аспект з подальшим можливим надолуженням в наступних реченнях. Ми все ж таки зупинилися на варіанті «Я злиденно жив», обравши відповідність до головного значення лайливого слова речення-оригіналу.

3. Розглянемо наступне речення: «빅엿 먹이고 싶어요» /bik-yeot meok-i-go sip-eoyo/ (@송혁요, 2024). Як ми бачимо, воно мстить в собі вже згадану нами вище фразу, яка дослівно перекладається як «накормити великим йотом», й не може бути перекладена таким чином у даному контексті, адже це буде незрозумілим для українського читача. Якщо ми подивимося на контекст усього тексту, то побачимо, що цією фразою авторка виражає своє бажання, щоб її колега поплатився за свої дії. В українській мові подібний сенс передається двома стійкими словосполученнями: «отримати по заслугі» та «дістати на горіхи». Враховуючи те, що «엿» / yeot/, як ми вказували раніше, співвідноситься з «꽃» /jot/, а отже має певну грубу конотацію, використання другої сполуки є доречнішою, адже серед двох запропонованих

варіантів саме вона є грубішою. Проте слід зазначити, що при перекладі, як й в нашому попередньому прикладі, семантична співвідносність виразу-оригіналу та виразу-перекладу не простежується в силу відсутності запропонованих варіацій семантичної компоненти на позначення чоловічого статевого органу. Зважаючи на всі ці аспекти, ми вважаємо, що найточнішим перекладом «빅엿 먹이고 싶어요» /*bik-yeot meok-i-go sip-eoyo*/ буде «я хочу, щоб він дістав на горіхи».

4. Наступним реченням, переклад якого ми хотіли б окреслити в нашій роботі, є «군인 새끼가.. 마중나옴.. 하.....» /*gun-in saekkiga.. majungnaom.. hya.../* (@병머금, 2023). У цьому реченні ми бачимо поєднання ненормативної лексеми «새끼» /*saekki*/ з словом «군인» /*gun-in*/, що має значення «солдат». Через аглютинативну природу корейської мови, такі поєднання іменників стаються цілком природньо та доволі часто, тоді як для української мови, як для флективної, відтворення таких сполук є нелегким, особливо враховуючи те, що «새끼» /*saekki*/ є статусною лайкою, семантичні відповідники до якої, як вже зазналося, в українській мові відсутні. Враховуючи це, ми пропонуємо для правильної адаптації цього слова відштовхуватися не від семантики, а насамперед шукати подібний за частотністю та використанню відповідник. Зважаючи на те, що «새끼» /*saekki*/ насамперед націлене на приниження гідності людини, ми пропонуємо перекладати «군인 새끼» /*gun-in saekki*/ як «нікчемний солдат» чи «жалюгідний солдат». Замінювання оригінальної конструкції «іменник + іменник» на «прикметник + іменник» вмотивоване більш природнім звучанням останньої в українській мові. Зважаючи на це, ми пропонуємо перекласти «군인 새끼가.. 마중나옴.. 하.....» /*gun-in saekkiga.. majungnaom.. hya.../* як «Нікчемний солдат... підійшов до мене... ха... ».

5. Наступний приклад, який ми хотіли б розбрати, - «그년이랑 잘쳐먹고 잘자고.» /*geunyeon-i-rang jalchyeomeokko jaljago*/ (@잔별, 2024) – також містить у собі статусну лайку, а саме «년» /*nyeon*/ . Зважаючи на контекст повного тексту, а саме нарікання на нове одруження колишнього чоловіка, й на те, що «년» /*nyeon*/ застосовується у відношенні до цієї нової дружини, пропонуємо знову ж таки

підібрати український відповідник згідно з частотністю використання та подібного рівня грубості. Як було зазначено в попередньому розділі, найтабуйованішим, а разом й найгрубішим семантичним полем ненормативної лексики української мови є поле сексуалізмів, тож, зважаючи на контекст, пропонуємо у цьому випадку перекласти «년» /*nyeon*/ як «повія» або «хвойда», що чудово підкреслить вираження приниження, яке мстить в собі оригінальна лексема. Також, у цьому реченні ми бачимо слово «쳐먹다» /*chyeomeokda*/, яке є варіацією «쳐먹다» /*cheomeokda*/, що є грубою формою слова «їсти». В українській мові існує багато можливих відповідників, проте, на нашу думку, найвлучнішим у цьому контекст буде слово «жерти», адже, через його активне вживання, в порівнянні з іншими відповідниками, воно звучить найгрубіше. Зважаючи на все зазначене вище, ми пропонуємо перекладати «그년이랑 잘쳐먹고 잘자고» /*geunyeon-i-rang jalchyeomeokko jaljago*/ як «жери та спи з тою хвойдою».

6. Й наостанок, ми хотіли б звернути увагу на наступний заголовок: «공장 생산직이 존나 피곤한 이유» /*gongjang saengsanjik-i jonna pigonhan iyu*/ (@에엑샤, 2024). В ньому ми бачимо використання слова «존나» /*jonna*/, що, як ми вже зазначали, є означальним прислівником утвореним від слова «쫌» /*jot*/, він має значення «дуже (багато)», й, як й в нашому першому прикладі, має повний відповідник в українській мові, а саме – «до хуя». Проте, у даному випадку, цей варіант не може використовуватися, адже переклад з ним буде звучати неприродно. Тому ми пропонуємо використовувати альтернативний, більш природній варіант – «до біса». Слід зазначити, що, як й в прикладах 1 та 2, задля більш природнього звучання довелося жертвувати ступенем грубості речення. Переклад, який, на нашу думку, звучить найкраще – «чому працівники заводів так до біса втомлюються?».

Тож, як ми бачимо, в більшості випадків підбирання українського відповідника корейському ненормативному слову є нелегкою задачею, й, навіть коли це вдається, його не завжди можна використати через необхідність адаптування тексту під українського читача.

2.2 Методи семантичної адаптації корейської ненормативної лексики при перекладі на українську мову

Тож, окресливши проблеми, що виникають при перекладі та запропонувавши їх вирішення, розглянемо як з ними справляються перекладачі на прикладі вибірки перекладу ненормативної лексики у фільмі «Паразити» режисера Пон Чжунхо (2019).

Аналізуючи переклад ненормативної лексики у вказаному фільмі, ми спостерігали три головні тенденції у її перекладі, чи, радше, адаптації: власне, адаптація ненормативної лексики, опущення ненормативної лексики та додавання ненормативної лексики. Пропонуємо розглянути кожен з цих категорій окремо.

Спочатку розглянемо випадки, в яких ненормативна лексика була в оригіналі й була збережена при перекладі. По-перше, ми хотіли би зазначити, що переклад відбувався в абсолютній більшості випадків, а згадані раніше опущення та додавання по своїй природі є виключеннями, а не окремою формою адаптації.

Під час збору даних для обробки, ми знову ж таки помітили переважання використання певних ненормативних лексем у порівнянні з іншими, тож ми будемо аналізувати переклад групами залежно від слова-оригіналу.

Група один: «씨발» /*ssipal*/

Як вже було зазначено нами раніше, слово «씨발» /*ssipal*/ є формою майбутнього часу слова «씹하다» /*ssiphada*/, яке в свою чергу є нецензурною лексемою зі значенням «здійснювати статевий акт в активній позиції», проте, як ми бачили у прикладі один попереднього підрозділу, незважаючи на свою дієслівну природу, воно використовується як вставне слово й є близьким до українського «їбать, їбати».

Нами було відмічено дванадцять випадків використання цього слова у «Паразитах»: п'ять разів воно вживалося у скороченій формі «아씨» /*assi*/, по два рази – окремо у початковій формі «씨발» /*ssipal*/, виразі «몰라, 씨발» /*molra ssipal*/ та «씨발진짜» /*ssipaljinjja*/, й один раз – в середині фрази у формі «씨발» /*ssipal*/.

Аналізуючи переклади «*아씨*» /*assi*/, ми помітили тенденцію адаптування цього сексуалізму лайливими словами, пов'язаними з християнськими віруваннями, а саме: тричі – як «чорт», один раз – як «дідько». Також, був помічений переклад цієї лексеми як «блін», яке в свою чергу є фонетичним евфемізмом слова «блядь», яке, хоч й не має семантичного значення близького до значення «*아씨*» /*assi*/, теж є сексуалізмом. Варто зазначити, що ступінь грубості адаптованих перекладів є нижчим за ступінь грубості слова-оригіналу. Ми припускаємо, що така заміна викликана намаганням «згладити» грубість. Що ж до адаптації «сексуалізм – слово релігійного поля» ми вважаємо, що він відбувся здебільшого через намагання надати тексту більш «природнього» звучання, адже подібні ненормативні вирази, що прийшли до української мови під впливом християнства, є широко розповсюдженими.

Подібна адаптація «сексуалізм – слово релігійного поля» зустрічалася й в подальших перекладах варіацій «*씨발*» /*ssipal*/ у різних позиціях: «*씨발*» /*ssipal*/ як окрема фраза була двічі перекладена як «дідько», «*몰라, 씨발...*» /*molra ssipal*/ - двічі як «чорт, не знаю...», а «*씨발진짜*» /*ssipaljinjja*/ як «якого біса?». Слід зазначити, що в останньому випадку оригінальна фраза не містить жодної ознаки питання - вони були додані при перекладі задля надання розмові, з якої була взята ця фраза, більш «природнього» відчуття.

Також нами був помічений випадок використання «*씨발*» /*ssipal*/ в якості підсилювального слова у фразі «*니 씨발 잘 척 하지 말고*» /*ni ssipal jal cheok haji malgo*/, що була перекладена як «Ти в біса не прикидайся, що спиш». Як ми бачимо, тенденція адаптації «сексуалізм – слово релігійного поля» зберігається.

Проте переклад цього слова не обмежується лише цією тенденцією: ми засвідчили випадок перекладу виразу «*씨발진짜*» /*ssipaljinjja*/ як «От, падлюка!». «Падлюка», в свою чергу, має значення «підла людина, негідник», а отже воно не входить у поле релігійної лексики, а скоріше відноситься до категорії лайливих слів, що мають відношення до поведінки людини.

Група два: «*새끼*» /*saekki*/

Як ми вже зазначали, слово «새끼» /*saekki*/ викликає певні труднощі при перекладі через свою специфічну природу. Воно тісно пов'язане з виключно корейськими культурними та історичними особливостями й, через відсутність певних процесів в розвитку української нації, а відповідно й мови, не має прямого відповідника.

Аналізуючи переклад цього слова у «Паразитах», яке трапилося нам три рази, ми побачили, що в двох випадках воно було адаптоване як «йолоп», й в одному - як «недоумок». Цікаво зазначити, що всі три ці слова мають в собі відтінок приниження опонента через вказівку на його інтелектуальну неповноцінність. Вочевидь, такий переклад обраний задля підкреслення аспекту «приниження гідності», який несе у собі «새끼» /*saekki*/.

Група три: «년» /*nyeon*/

«년» /*nyeon*/ - ще одна непроста для перекладу ненормативна лексема, що залишилася з часів класового суспільства Чосон. Воно мстить в собі приниження гідності, а також апелює до осіб жіночої статі. У «Паразитах» нами був помічений лише один випадок вживання цього слова – у фразі «미친 년» /*michin nyeon*/, що була перекладена як «тупе стерво». З точки зору семантики оригінального виразу, обидва компоненти змінили своє семантичне поле при перекладі на українську мову. Проте ця зміна є позитивною, адже, зважаючи на те, що ця фраза була сказана про жінку, яку мовець вдало обманув, та на багатство цієї жінки, що часто співвідноситься з певними негативними рисами, такі адаптивні зміни є цілком виправданими й чудово підходять по контексту.

Далі ми переходимо до другої категорії, а саме випадків опущення ненормативної лексики при перекладі на українську мову. У цій категорії нами був помічений один приклад, а саме опущення «씨발» /*ssipal*/ у фразі «씨발, 계획이 뭐야?» /*ssipal gyehoek-i mwoya*/, що була перекладена як «Який в тебе план?». Ми припускаємо, що таке рішення вмотивоване бажанням уникнути повторів, адже у фразах, що передували цьому прикладу у фільмі, вже містилася певні кількість ненормативних лексем.

Й зрештою, розберемо випадки, коли ненормативна лексика з'являлася у перекладі при тому, що була відсутня в оригінальній фразі. Нами було помічено два таких випадки, а саме переклад «정신차려, 정신!» /*jeongsincharyeo jeongsin*/ як «Візьми на біса себе в руки» та «뭐야?» /*mwoya*/ як «Якого чорта?». Розберемо кожен приклад детальніше.

В першому випадку ми бачимо, що до оригінального вислову «정신차려, 정신!» /*jeongsincharyeo jeongsin*/, який можна перекласти як «Візьми себе у руки!» (NAVER dictionary), при перекладі було додане «на біса», жодних відповідників якого немає в оригінальній фразі. Ми припускаємо, що таке додавання вмотивований бажанням передати деяку «підсиленість» цієї фрази, яка в оригіналі передається через подвоєння іменної частини. На нашу думку, це є вдалим переданням, адже подвоєння у цьому випадку звучало б доволі неприродно для української мови, тоді як використання ненормативної лексики задля передання емоцій є цілком звичним явищем.

У другому випадку ми бачимо як питання «뭐야?» /*mwoya*/, що не несе у собі семантичної ненормативності, було перекладено як «Якого чорта?». Ми припускаємо, що така зміна вмотивована тим, що, як й в минулому прикладі, згідно з контекстом розмови, певна додаткова грубість була виправдана. Більш того, вона була цілком зрозуміла з інтонації, якою була сказана оригінальна фраза.

Тож, як ми бачимо, при перекладі на українську мову корейська ненормативна лексика дуже рідко зберігає свою семантику. Головною причиною цього є те, що семантика найуживаніших ненормативних фраз української мови не завжди співвідноситься з такими фразами в корейській мові, й навіть коли це стається, перекладач здебільшого надають перевагу «менш грубим» ненормативним відповідникам при перекладі.

Висновки до Розділу 2

У цьому розділі нами була проаналізована статистика вживання корейської ненормативної лексики, зібрана нами на платформі Naver Café, роз'яснена її семантика, розглянуті випадки вживання у інтернет-дописах та запропоновано

варіанти їх перекладу. Нами було виявлено, що найуживаніші ненормативні корейські лексеми відносяться до: сексуалізмів; унікальних для корейської мови ненормативних лексем, що сформувалися у період Чосон; лайливих слів, що мають на меті приниження співрозмовника через акцентування на його поведінкових тенденціях чи розумових здібностях. Також нами були відмічені випадки вживання анімалізмів та асоціативних виразів, для розуміння яких потрібно орієнтуватися у корейському культурному контексті.

При намаганні запропонувати наш власний переклад корейської ненормативної лексики ми дійшли висновку, що використання прямих відповідників дуже рідко є можливим, що в подальшому підтвердилося під час аналізу перекладу ненормативної лексики у фільмі «Паразити». Також ми визначили, що семантичний аспект ненормативної лексики не сприймається як головний й не є основою для підбирання відповідників при перекладі корейських ненормативних слів, натомість головними аспектами були визначені подібна частотність вживання відповідників в обох мовах та доречність українських відповідників в конкретних ситуаціях. Також нами було відмічене зниження рівня ненормативності корейської лайливої лексики при перекладі на українську мову.

ВИСНОВКИ

У нашому дослідженні було окреслено різні підходи до «перекладності» та «неперекладності» як лінгвістичних явищ, основні проблеми, що виникають при перекладі з корейської мови, а також семантична специфіка корейської та української ненормативної лексики. Нами було зібрано та проаналізовано статистику вживання корейської ненормативної лексики на інтернет-платформах, досліджено семантику корейських ненормативних слів, підібрано їх українські відповідники, а також проведено спробу перекласти корейські ненормативні лексеми у складі різноманітних виразів. Й зрештою, проаналізовано переклад корейської ненормативної лексики на прикладі вибірки з фільму «Паразити».

Наше дослідження принесло наступні результати:

1. Нами було виявлено переважання сексуалізмів, унікальних корейських ненормативних слів, утворених за часів класового суспільства Чосон та ненормативних слів, що акцентують увагу на поведінкових тенденціях та розумовій неповноцінності серед корейської ненормативної лексики у повсякденному вживанні серед корейців.

2. Було виявлено високий ступінь поєднуваності корейських ненормативних лексем різних семантичних полів між собою й зі звичайними словами з метою створення нових ненормативних слів.

3. Нами була виявлена наявність прямих семантичних відповідників певним корейським ненормативним лексемам в українській мові, проте їх використання при перекладі безпосередньо у реченні було визначено як майже неможливе через неприродність звучання.

4. Була виявлена неможливість визначення семантичних відповідників до певних корейських ненормативних лексем через їх унікальну природу й необхідність їх контекстуального адаптування при перекладі на українську мову.

5. Нами була виявлена зміна частини мови корейської ненормативної лексеми при перекладі на українську мову через неможливість відтворення ненормативного словосполучення типу «іменник + іменник» в українській мові.

6. Нами була виявлена тенденція адаптування корейських сексуалізмів через українські лайливі слова релігійного походження.

7. Нами була виявлена тенденція до зменшення ступеню грубості корейської ненормативної лексики при її перекладі на українську мову.

АНОТАЦІЯ

많은 사람들은 절대적으로 모든 것을 번역할 수 있다고 생각하지만, 번역하기 상당히 어려운 어휘군이 있습니다. 그 중 하나가 욕설입니다. 그 이유는 욕설이 민족의 문화 및 역사적 발전과 밀접한 관련이 있는 것과 욕설의 불충분한 연구입니다. 그래서 우리는 이 주제에 대해 조사하기로 결정했습니다. 우리는 한국 욕설의 의미론적 특징과 번역자가 우크라이나어로 번역할 때 겪는 어려움에 대해 조사했습니다. 인터넷 플랫폼에서 한국 욕설 사용에 대한 통계를 수집하고 분석했으며, 한국 욕설의 의미론을 연구하고 우크라이나어 대응어를 선택했으며, 한국 욕설의 우크라이나어 번역도 시도했습니다. 영화 "기생충"의 사례를 통해 한국 욕설 번역도 분석했습니다.

주요 연구 결과는 다음과 같습니다:

1. 한국인들의 일상생활에서 사용하는 욕설 중 성관계와 생식기 관련있는 욕설, 정신적 열등감을 강조하는 욕설과 비어의 독특한 우세가 있음.
2. 우크라이나어에서 특정 한국 욕설에 대한 직접적인 의미 대응어가 있지만 문장에서 번역에 사용하는 것은 거의 불가능한 것으로 결정됐음.
3. 특정 한국 욕설의 고유한 특성으로 인해 그 욕설에 대한 우크라이나어 직접적인 의미 대응어가 없어서 우크라이나어로 번역할 때 문맥적 적응은 필요함.
4. 한국 성관계와 생식기 관련있는 욕설을 우크라이나어로 번역할 때 종교적 기원의 우크라이나어 욕설을 통해 적응되는 경향이 있음.
5. 우크라이나어로 번역할 때 한국어 욕설의 무례함의 정도는 주는 경향이 있음.

키워드: 번역 가능성, 한국 욕설, 우크라이나어 욕설, 의미론, 언어적 적응.

[txPMBTOdoUIF3SbsqbtI9MJTroH35irkalELkeM&query=%EC%94%A8%EB%B0%9C](https://www.kor.ac.kr/txPMBTOdoUIF3SbsqbtI9MJTroH35irkalELkeM&query=%EC%94%A8%EB%B0%9C)

2020 년 국민의 언어 의식 조사. (2020). 국립국어원.

Andersson, L., & Trudgill, P. (1990). *Bad language*. Penguin books.

Bassnett, S. & Lefevere, A. (1992). *Translation, History and Culture*. London & New York, Routledge.

Catford, J. C. (1965). *A Linguistic Theory of Translation*. London, Oxford University Press.

Darta, D. M. S. (2020). *Misconstructing Characters: A Critical Look at the Translation of the Swearing Words*. Teknosastik, Volume 18(1), pp. 25-32

de Pedro Ricoy, R. (1999). *The Translatability of Texts: A Historical Overview*. *Meta*, 44 (4), pp. 546-559.

Díaz-Pérez, F. J. (2020). *Translating swear words from English into Galician in film subtitles*. John Benjamins Publishing Company.

Gentzler, Ed. (1993). *Contemporary Translation Theories*. London & New York, Routledge.

Hermans, T. (2009). *Translatability*. In M. Baker (Ed.), *Routledge encyclopedia of translation studies* (pp. 253-255). Abingdon: Routledge.

Kiaer, J., Shin, J., & Cha, J. (2012). *Sounds of Korean*. Cambridge University Press.

Lee, L., & Ramsey, S. R. (2000). *The Korean language*. Albany, NY: State University of New York Press.

Lee, H.-S. (2011). *Heritage Voices: Language – Korean*. Y Heritage Voices Collection. Alliance for the Advancement of Heritage Languages, Center for Applied Linguistics (CAL).

Nida, E. A., & Taber, Ch. R. (1969). *The Theory and Practice of Translation*. Leiden, E.J. Brill.

Pym, A. (1998). *Translatability*. *The Routledge Encyclopedia of Translation Studies* (c. 273–277). Routledge.

Pym, A., & Turk, H. (2001). *Translatability*. In M. Baker (Ed.), *Routledge encyclopedia of translation studies* (pp. 273–277). London: Routledge

- Richter, A. (1993). *Sexual slang: a compendium of offbeat words and colorful phrases, from Shakespeare to today, 3rd ed.* Harper Perennial: A Division of HarperCollins Publishers.
- Wilss, W. (1982). *The Science of Translation. Problems and Methods.* Tübingen, Gunter Narr Verlag.
- Бацевич, Ф. С. (2004). *Основи комунікативної лінгвістики: підручник.* Київ: Академія. 344 с.
- Давиденко, А. О. (2015). *Лінгвістичні аспекти перекладу ненормативної лексики.* Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2015 № 19 том 2, с. 145-147
- Пон Чжунхо, (2019), «Паразити». <https://megogo.net/ua/view/4479571-paraziti.html>
- Ставицька, Л. (2008). *Українська мова без табу = Ukrainian Without Taboos: слов. нецензур. лексики та її відповідників : обценізви, евфемізми, сексуалізми .* Київ: Критика. 454 с.
- 국립국어원. (1999). *표준국어대사전.* 두산동아.
- 김상윤. (2002). *욕설의 특질에 관한 연구.* 화법연구, 4, 271-290.
- 네이버 사전 (NAVER dictionary). URL: <https://dict.naver.com/>
- 장경희. (2010). *국어 욕설의 본질과 유형.* 한국텍스트언어학회, 29, 401-437.

ДОДАТКИ

Таблиця 2.1 Статистика використання корейської ненормативної лексики в онлайн-публікаціях

№	Ненормативна лексема	Кількість у проаналізованих публікаціях
1.	씨발	21
2.	존나	14
3.	개새끼	10
4.	(이) 지랄	9
5.	지랄하다	7
6.	시발	7
7.	쓰비	5
8.	좃같다	5
9.	개좃같은	4
10.	미친새끼	4
11.	새끼들	4
12.	씨발놈	4
13.	씨발새끼	4
14.	스비	3
15.	씨발진짜	3
16.	씹새끼	3

17.	애새끼	2
18.	돼지같다	2
19.	미친놈	2
20.	미친년	2
21.	병신같은	2
22.	씨발것들	2
23.	더러운 개새끼	2
24.	ㅈ ㄹ	1
25.	지랄머리	1
26.	개지랄	1
27.	개같은	1
28.	개씨발	1
29.	개새키	1
30.	개짜증나다	1
31.	년	1
32.	미친년넘	1
33.	병신	1
34.	뿡신	1
35.	병신새끼	1

36.	빅엿 떡이다	1
37.	색이들	1
38.	쓰넝놈	1
39.	씨발련	1
40.	씨발새끼	1
41.	쓰넝 ㄱ스ㄱ	1
42.	씨발하다	1
43.	좃같다	1
44.	ㅈ같다	1
45.	좃되다	1
46.	좃빠지다	1
47.	ㄱ ㅈ 개새끼	1
48.	남자새끼	1
49.	개좃병신같다	1